

Egészségvédelem, egészségfejlesztés

Továbbképzés segítői részére

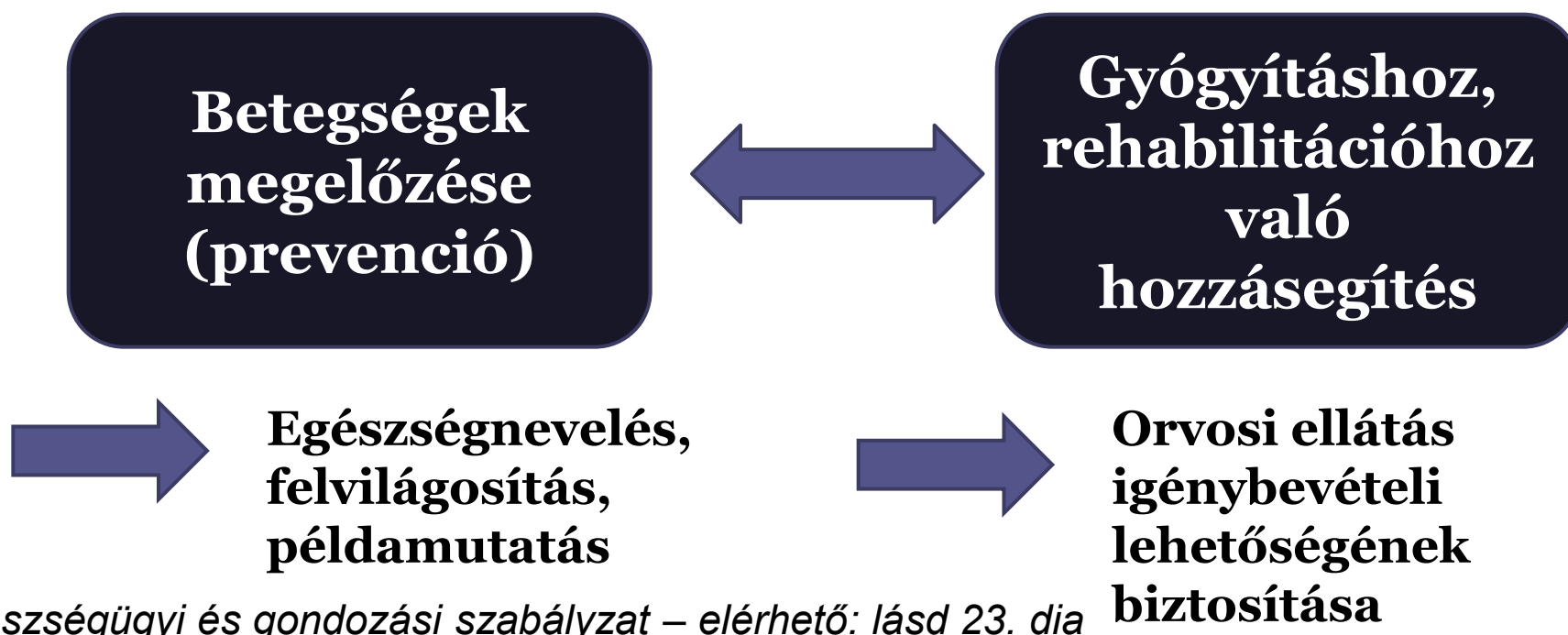
Vámos Magdolna
egészségügyi szakmai vezető

Leggyakoribb krónikus betegségek

- **Túlsúlyosság, obesitas !**
- **Fogszuvasodás, foghiány**
- Pajzsmirigy-működési zavarok
- Epilepszia
- Magas vérnyomás betegség
- Keringési rendszer betegségei (pl. vénák, artériák vagy nyirokerek elégtelen működése ➡ ödéma)
- Gyomor- és bélrendszeri panaszok
- Cukorbetegség
- Mozgásszervi betegségek
- Bőrkiütések, gombásodás
- Időskori szellemi hanyatlás
- Szem- és látási problémák
- Fül- és hallási problémák

Az átmeneti és a TÁMLAK otthonokban élő fogyatékos személyek egészségvédelme és egészség-fejlesztése mind az önálló lakhatást támogató szakemberek, de valamennyi segítő munkatárs kötelező feladata !

Prevenációs szemlélet prioritása

- A betegségeket elsősorban meg kell előzni !
- Az egészségmegőrzésnek és az egészség fejlesztésnek a mindennapok részévé kell válnia!
- Folyamatos képzésekkel, egészségneveléssel, információ átadással tudatosan törekedni kell az egészséges életmód megismertetésére és mindennapi alkalmazására

PÉLDAMUTATÁS!

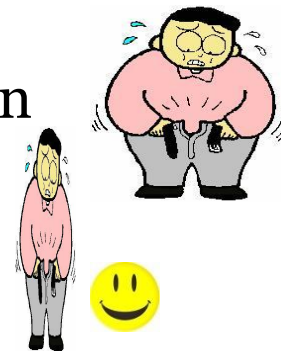

Segítők prevenciós feladatai

1. **Egészségfejlesztési terv** készítése személyre szólóan

- testsúly csökkentése, egészséges táplálkozás,
- dohányzásról való leszoktatás,
- fizikai aktivitás növelése,
- szabadidő hasznosabb eltöltésével kapcsolatos programok szervezése és az azon való részvételre való ösztönzés

2. **Folyamatos felvilágosítás, figyelemfelhívás**

nyáron: napozás veszélyeire, kullancsveszélyre, folyadékpótlás fontosságára, ételfertőzések elkerülésére

télen: fagyási sérülések elleni védelemre, praktikus

öltözködésre, immunrendszer erősítésére, vitaminokra,

általában: személyi higiénia fontosságára, rendszeres és szabályos kézmosásra, vizelet/széklet megfigyelésére, bőrelváltozások (pl. gombásodás) jelzésére, diéta betartására, egymásra való odafigyelésre stb.

Prevenációs jellegű szűrővizsgálatok

Alapszűrések:

rendszeres vérnyomás, testsúly mérés és vércukorszint ellenőrzés – **oktatás** önállóságra *képességek szerint*

Szakorvos által végzett szűrővizsgálatok:

sportorvosi vizsgálat, laboratóriumi szűrés, tüdőgondozói, nőgyógyászati, urológiai szűrések, fog-szájüregi vizsgálatok, endoszkópos vizsgálatok –ambulanciákon, szakrendeléseken - **szervezés**

Kampányszűrések:

- ortopédiai szakorvosi vizsgálat és gyógycipő rendelés
- látásvizsgálat, szemorvosi műszeres szűrővizsgálat
- műszeres hallás vizsgálat
- csontsűrűség mérés - **szervezés**

A DAGANATOS BETEGSÉGEK KORAI FELISMERÉSÉRE ALKALMAZOTT ELJÁRÁSOK
(átlagos kockázati csoportba tartozó, tünetmentes páciensek számára)

Daganat helye	Nem	Életkor	Módszer	Szűrés gyakorisága
Emlő	Nő	20 éves kortól	Emlők orvosi vizsgálata Mammográfia	Emlők orvosi vizsgálata: 20-39 év: 3 évente 40 év felett: évente Mammográfia: 30-45 éves korig: 3 évente (szakmai ajánlás) 45-65 év között: 2 évente, behívás alapján, de 50 év felett évente ajánlatos (szakmai ajánlás)
Prostata	Férfi	50 éves kortól	Végbélen át történő vizsgálat UH (ultrahang)	Évente
Méhnyak	Nő	18 éves kortól, illetve a nemi élet megkezdésének időpontjától	Sejtvizsgálat (citológiai vizsgálat)	Évente
Vastag- és végbél	Nő/Férfi	50 éves kortól; egyénileg 40 év felett ajánlott	Székletteszt Endoszkópos vizsgálat	Évente székletteszt, néhány évente endoszkópos vizsgálat
Szájüreg	Nő/Férfi	45 éves kortól; egyénileg bár korábban is ajánlott	Szájüregi orvosi ellenőrzés	Évente, illetve fogászati beavatkozások alkalmával
Bőr	Nő/Férfi	20 éves kortól; egyénileg korábban is ajánlott	Bőr orvosi ellenőrzése (nagy számú anyajegy esetén)	Évente, illetve nagyszámú anyajegy esetén félévente
Here	Férfi	20 éves kortól; egyénileg korábban is ajánlott	Önvizsgálat	Önvizsgálat havonta

Tüdőrákszűrés !!!! (nem sorolják a korai felismerésre alkalmazott eljárások közé, de jelentősége rendkívül nagy így is!)

Nagyon fontos a célzott személyek tüdőszűrésen való rendszeres megjelenése! A mellkasröntgen-felvételekkel felfedezett tüdőrákos betegek körében a betegség stádiummegoszlása kedvezőbb, és a sikeresen operáltak aránya duplája a panasszal felfedezettekhez képest. A tüdőgyógyász szakmai kollégium állásfoglalása szerint tehát a 40 év feletti dohányosok évenkénti ernyőfénykép-szűrése indokolt.

Prevenációs szolgáltatások

Könnyen érthető tájékoztató anyagok
és életmód tréningek

- Egészséges életmódról, egészséges táplálkozásról
- A fogászati ellátás fontosságáról (altatásos fogászat)
- Gyógynövények gyógyító erejéről
- Állatasszisztált terápia hasznosságáról (kutya, teknős)
- Dohányzás ártalmairól
- Testmozgás fontosságáról, a fizikai aktivitásról
- Önállósodásról a gyógyszereszedésben
- Nyári vírusfertőzésekéről, hasmenéses járványok megelőzéséről

Elsősegélynyújtó és reanimációs tanfolyam szervezése

Hasznos és
szükséges, hogy az
otthonokban élő
fogytékos emberek
is tisztában
legyenek az
újraélesztés, és az
elsősegélynyújtás
alapjaival

Kurativ medicina

igénybevételéhez szükséges segítség/támogatás biztosítása

1. A már kialakult betegségek gyógyításához a lehető legoptimálisabb feltételeket kell biztosítani;
2. A segítők munkaköri kötelezettségei közé tartozik: az orvosi ellátás igénybevételéhez szükséges szervezés és intézkedés, valamint a fogyatékos ügyfelek kórházi tartózkodásával összefüggő egyéb, más feladatok ellátása is.

Orvosi vizsgálatok tervezésének és igénybevételének dokumentációja

A segítő regisztrálja, rendszerezi, gyűjti és tárolja az orvosi dokumentációkat.

Kliensindex

Szolgáltatási napló →

Egészségügyi adatlaphoz kapcsolódó orvosi vizsgálatok tervezett és megvalósult időpontja, eredménye, további teendők.

Szolgáltatási napló

EGÉSZSÉGÜGYI ADATLAPHOZ KAPCSOLÓDÓ ORVOSI VIZSGÁLATOK								
Orvosok:	név - szakterület - telefon - egyéb elérhetőség (KITÖLTÉS ELŐTT olvasd el az ide vonatkozó leírást, ehhez állítsd az egeret a cella jobb felső - piros - sarkához!)							
2018. év	Tervezett vizsgálatok				Megtörtént vizsgálatok			
	tervezett szakorvosi vizsgálat időpontja	tervezett szakorvosi vizsgálat megnevezése, helyszíne	orvos neve (új orvosnál az elérhetőségi adatokat a 2. sorba az "Orvosok"-hoz kell BEÍRNI!)	vizsgálat, kontrollvizsgálat, felülvizsgálat, szűrővizsgálat oka, indoka	vizsgálat eredménye (röviden)	kontroll vizsgálatra visszarendelés oka, időpontja	esetlegesen rendelt új gyógyszerek neve, adagolása	orvosi utasítások, további kezelésre való beutalások
	szeptember 12	Ideggondozó	Dr.Molnár Gábor	Düh rohamok az utobbi napokban	düh roham esetén 4tabletta 0,5mg Frontin adása,	Szükség esetén	Quatinape 100 mg délelben	
	október 10	mentő szállítja a Szent Imre Kórház Pszichiátria Zárt osztályra,düh rohama volt	OMSZ Pszichiátria:Dr.Martony Zsuzsanna	10-12ig zárt osztályon volt	gyógyszer átállítás	szükség esetén Szent Imre Kórház Pszichiátria	0,5mg Rivotril 1-1-2 Ripedon 1mg 1-0-1tbl	
	október 13	Ügyelet látta		bal oldali ,vesetáji fájdalom			szükség esetén No-Spa forte+Cataflam dolo	
	október 19	Budai Irgalmasrendi Kórház Urológia	dr. Korodi Gál Botond főorvos		nincs semmilyen urológiai eltérés			
november								

Szolgáltatási napló

Orvosi vizsgálatok

Egyéni órarend, áll. programok

Alapellátásban

- Akut megbetegedés, hőemelkedés, láz, felső légúti, vagy enterális tünet, rosszullét esetén a háziorvosi szolgálatot kell felkeresni;
- A segítő érthetően elmagyarázza a betegnek a betegségét;
- A segítő kíséri el a beteget a háziorvoshoz, vagy ha szükséges az orvosi ügyeletre;
- Gondoskodik arról, hogy a TAJ, lakcím kártya, személyi igazolvány, korábbi orvosi leletek a betegnél legyenek;
- A fogyatékos embert fel kell készíteni az orvos-beteg találkozásra; (megfelelő öltözék, megfelelő megjelenés)
- A munkavállaló ügyfelet el kell tudni irányítani a foglalkozás egészségügyi szakorvoshoz;
- A segítő feladata a közgyógyellátási igazolványok lejáratának nyilvántartása és az igazolványok megújítása;

Járó beteg szakellátásban

- A segítő szervezi a szakrendelések igénybevételének lehetőségét;
- Gondoskodik arról, hogy a beteg háziorvosi beutalóhoz jusson, amelynek birtokában, felkeresheti az adott szakorvost;
- Ha az ügyfél önállóan erre nem képes el kell őt kísérni, illetve meg kell oldani szállítójárművel a szakrendelőbe jutást;
- Gondoskodni kell arról, hogy a beteg valamennyi korábbi orvosi leletét, ambuláns lapját vigye magával a szakorvosi vizsgálatokra;
- A fogyatékos személyt képességeiknek megfelelően fel kell készíteni az orvos-beteg találkozásra.

A Down Egészségcentrumot a Budai Irgalmasrendi Kórház és a Down Alapítvány közösen működteti

Cím: Budapest II. ker. Frankel Leo u. 54.

Koordinátor: Vámos Magdolna tel: 30/632-1075

A Down Egészségközpont feladata

- Down szindrómás és más fogyatékos személyek orvosi ellátásának szervezése a Budai Irgalmasrendi kórházban, illetve bármelyik fővárosi illetve bármelyik vidéki egészségügyi szolgáltatónál
- Tanácsadás Alapítványi és külsős ügyfelek hozzátartozók részére
- Egyéni és csoportos terápiák, tréningek pl. felnőtt élet tréning, önálló élet tréning, művészetterápia (fotó, zene stb.)

Budai Irgalmasrendi Kórház

járóbeteg szakrendelése

Allergológia és immunológia

Belgyógyászat

Diabetológia

Endokrinológia

Gastroenterológia

Bőrgyógyászat*

Fizioterápia

Fül-orr-gégészet

Kardiológia

Lymphoedema-szakrendelés *

Neurológia

Nőgyógyászat

Ortopédia

Osteoporózis-ambul.

Pszichiátria

Reumatológia

Sebészet

Szemészet

Urológia

* Átmenetileg szünetel !

Fekvőbeteg gyógyintézetben 1.

Indokolt esetben a segítő intézkedik a beteg kórházba szállításáról, az intézményvezető utasítására, vagy hozzájárulásával

- heveny vagy fokozódó fulladás,
- baleset, nagyobb sérülés,
- nagy mennyiségű vérzés, vérvesztés
- tudatzavar, ha zavarttá válik, és nem lehet vele kommunikálni,
- heveny fej-, mellkasi és hasi fájdalom,
- mérgezés,
- ha a beteg eszméletvesztés után nem tér magához,
- ha csillapíthatatlan fájdalma van, vagy más riasztó panasz, illetve tünet észlelhető (pl.
- fulladásérzés, nehézlégzés, végtagbénulás),
- ha ön- illetve közveszélyes,

Fekvőbeteg gyógyintézetben 2*.

- Orvosi beutalóval, terápiás javaslattal és műtét esetén együttműködik a beteg kórházi felvétele érdekében;
- Gondoskodik arról, hogy a beteg valamennyi korábbi orvosi leletét vigye magával a kórházba;
- Kórházi tartózkodás idején a beteget folyamatosan látogatja, segít a kórházi ápolásban;
- A segítő tárgyalhat szakorvossal, ápolókkal a beteg állapotáról;
- Kórházból való elbocsátáskor gondoskodik a hazaszállításról;
- Átveszi a kórházi zárójelentést és gondoskodik az abban foglaltak betartásáról;
- A zárójelentés alapján tájékoztatja az ügyfelet az állapotáról;
- A kórházból való hazatérés után megtanítja az orvosi utasítások betartását, valamint számon tartja a kontrollra való visszarendelés időpontját;

Lásd: A Down Alapítvány ügyfeleinek kórházi felvételével, kórházi benntartózkodásával és elbocsátásával kapcsolatos kötelező feladatok protokollja – elérhetőség: lásd 23. dia

Orvosi vizsgálatok során alkalmazott diagnosztikus eljárások, terápiás javaslatok, gyógyszerrendelés

- A fogyatékos embernek is van döntési joga, (amely minden felnőtt korú személyt megillet) abban, hogy elfogadja vagy elutasítja az orvos által javasoltakat.
- Ha önállóan nem képes ezt a jogát gyakorolni, akkor a gondnoka, vagy a szülő véleményét, hozzájárulását kell kérni a diagnosztikus vagy terápiás orvosi javaslatok elfogadása előtt !
- Bizonytalan esetben más orvosokkal is lehet konzultálni.

Gyógyszerelési protokoll – elérhetőség: lásd 23. dia

Fertőző betegségek megelőzése

- Influenza szezon idején meg kell szervezni az influenza elleni védőoltást; (beleegyező,nyilatkozat)
- Gyakori hasmenéssel, hányással járó megbetegedéseket jelezni kell a háziorvos és az otthon vezetője felé;
- Gondoskodni kell a fertőzések továbbterjedésének megakadályozásáról;
- Felső légúti tünetek és influenza esetén intézkedni kell, hogy a beteg a lehető legkevésbé jelentsen veszélyt az otthon többi lakójára;
- Gondoskodni kell a fokozott fertőtlenítésről;
- A beteg ne érintkezzen a társaival, ne vegyen részt a közös foglalkozásokon, étkezéseken;
- Fertőzőképessége idején ha lehet, kerüljön külön szobába, használati tárgyai legyenek fertőtlenítve;

Életmód tanács

A fogyatékos személyek meglévő képességeinek önállóságának tiszteletben tartása és további fejlesztése mellett, oda kell figyelni a **tisztálkodásukra, öltözködésükre, inger gazdag és esztétikus környezetük kialakítására, fizikai erőnlétük fenntartására és fokozására.**

Kiemelt hangsúlyt kell fektetni a **mozgásra, a fizikai aktivitás növelésére, a sportokra, és még a versenysportokra** is több okból:

1. kóros elhízások és az izomgyengeség elkerülése érdekében,
2. a deformitások korrigálása végett,
3. a kihívások, az öröm, a küzdés, a verseny és a verseny során elért eredmények, pl. a győzelem megélésének büszkeségérzete miatt,
4. és végül azért, hogy a napi mozgás igényszintté alakuljon, és nélkülözhetetlenné váljon a mindennapok során

Egészségvédelemmel egészségfejlesztéssel kapcsolatos protokollok, szabályzatok, ajánlások

Elérhetőség:

❖ **FTP-n: - protokollok, ajánlások helye:**

02 KÖZPONTI SZABÁLYZATOK – 6 Kliensek – 6.2.

Egészség – 6.2.2. Egészségügyi szakmai

protokollok 6.2.2.1.-től 6.2.2.12.-ig.

❖ **INTÉZMÉNYI SZABÁLYZATOK – Egészségügy – KÉPZÉSEK-TRÉNINGEK (Ajánlások egészségvédelemmel kapcsolatban)**

❖ **Down Alapítvány honlap – protokollok helye:**

Szakmai információ, tananyag – Egészségfejlesztés – gondozás – **Protokollok**

ÖSSZEFOGLALVA

Minden egyes ügyfelünk egészségéért,
testi épségéért felelősek vagyunk
Önállóságuk tiszteletben tartása,
segítése mellett, eü-i állapotuk állandó
odafigyelést igényel

Gyakran meg kell küzdeni az
eü-i szolgáltatások nehézségeivel
A problémákat soha ne titkoljuk el, ha
szükséges forduljunk szakemberhez !